

MARTTA HORJANDERIN ELÄMÄNVAIHEITA

Seppo Kuulavuori

Ihmisyiden tunnustajat

ESIPUHE

Tämän kirjan tarkoitus on tuoda esiin Martta Horjanderin elämänvaiheita aina vuoteen 1980 saakka, jolloin pidettiin ihmisyiden tunnustajien ensimmäiset kesäkurssit. Ensimmäinen osa perustuu luonnollisesti suurelta osin Martan omiin tiedonantoihin.

MARTTA HORJANDERIN ELÄMÄNVAIHEITA

Miettiessäni kysymystä, ovatko selonteot henkisen työntekijän elämästä ja työstä jätettävä odottamaan aikaa, jolloin työntekijä on jo siirtynyt näkymättömille tasoille, vai onko paikallaan jostain julkaista hänen eläessään fyysisesti keskuudessamme, päädyin jälkimmäiselle kannalle. Kerrottaessa Martan kaltaisesta henkilöstä on tietysti aina otettava huomioon voimatilanne, jotta tulos olisi mahdollisimman rakentava, ja on koetettava löytää oikeat sanat, mutta yleisesti ottaen selonteot ovat joskus paikallaan. Tämä näkyy esim. monesta J.R. Hannulan artikkelista Ruusu-Risti -aikakauskirjassa, jolloin hän kirjoittaa Pekka Ervastin työstä. Ehkä tähänkin asiaan on tullut muutosta P.E:n aikaansaaman uuden voimavuodatuksen myötä, eli tärkeintä olisi mahdollisuuksien mukaan pysyä kiinni ajan hetkessä ja toimia tavalla, joka juuri sillä hetkellä on parasta. Ja niinhän se on, että jos joku nyt tulee ajatelleeksi, että olivathan esim. J.R. Hannula, Alma Allinniemi ja vaikkapa Väinö Lehtonen hyviä työntekijöitä ja heitä olisi kannattanut jotenkin siveellisesti ja taloudellisesti tukea, on se kaunis ajatus, mutta auttamattomasti myöhässä. Mahdollisuutemme auttaa noita kyseisiä henkilöitä heidän eläessään on mennyt.

Kun ajattelemme tätä aikaa, on kyseessä työntekijä, jonka työ on suurelta osalta käytännöllistä laatua, ja silloin ne vuosikymmenet, jolloin hän työtään suorittaa, ovat arvokkaammat kuin osaamme käsittää. Ne ovat todellakin etsikkoaikaa kansan ja ennenkaikkea henkisten liikkeitten kannalta. Siksi sellaisen työntekijän vaiheiden ja kokemusten tunnetuksi tekeminen on

tärkeää. Ehkä se osaltaan auttaa todellisia etsijöitä huomamaan, millaista henkistä apua tänä hetkenä maailmalle annetaan.

Martta Horjander syntyi Heikki Hakkaraisen ja vaimonsa Ainon, o.s. Miettinen, vanhimpana lapsena 11.2.1930 Kaavin Hirvisaarella. Koti oli köyhä mutta onnellinen. Oli maanviljelystä, ja niukkaa elantoa paransivat isän toimet parturina, korvontekijänä ja suutarina. Isä olikin monitaitoinen mies, ja Martta muistaa pienenä ajatelleensa, että isä oli Jumala, sillä tämä tuntui osaavan mitä vain. Huuliharppuakin hän soitti ja liikkui luonnossa hartaana kuin Franciscus ikään. Luonne oli rauhallinen ja arvovaltainen. Jos lapset liikaa mekastivat, ei isän paljon tarvinnut kuin katsoa vakavasti, niin jo rauhoittui liika hälinä. Erikoinen piirre isässä oli, että kun hän esim. oli leikannut hiukset joltain naapurilta ja tuli maksun aika, häipyi isä kummasti jonnekin ja äiti sai olla rahastajana. Kansalaissodassa isä oli ollut ja sanoi myöhemmin, että enää ei sotaan lähtisi, mieluummin saisivat vaikka ampua hänet. Myös kirkkoon isä suhtautui hyvin kriittisesti.

Äiti oli luonteeltaan vilkkaampi ja syväkämpi, omaten aidon savolaisen huumorintajun ja taidon sanasutkauksiin. Hänellä oli myös kaunis lauluääni ja kotipiirissä usein laulelikin perheensä ja itsensä iloksi.

Toisesta ukistaan, isänisästä, on Martalla muistikuva, jonka mukaan tämä oli syvästi uskonnollinen, kuin vanhan testamentin patriarkka. Hän luki usein raamattua, ja monesti Martta istui luentaa kuuntelemassa.

Mm. tämänlaatuisia aineksia oli verenperinnössä, jonka Martta siskonsa ja kolmen veljensä kanssa sai evääksi elämäänsä varten.

Jo 3-4 -vuotiaana sattui Martalle pari tapausta, jotka ovat leimaa-antavia koko hänen elämänsä kuluksi. Toinen koskee kuolemaa ja kuolemanvoimia, joiden kanssa Martta on työssään jatkuvasti tekemisissä, ja toinen liittyy näkymättömään henkimaailmaan, joka niinkään on hänelle konkreettista todellisuutta.

Ensimmäinen tapaus oli seuraava: Martta oli eräänä päivänä kadonnut jonnekin. Häntä haettiin pitkän päivää, ja hänen pelättiin jo pudonneen lähistöllä olevaan mutakuoppaan. Mutta sitten äiti kuuli heinäpellosta lapsen innokasta juttelua, ja siellähän Martta istui pitkän heinikon suojassa asetellen muille näkymättömiä leikkitovereitaan minkä mihinkin paikkaan. Ylifyysinen maailma, joka useimpien silmille on näkymätön, mutta joka Martalle on jokapäiväistä todellisuutta, paljasti tuolloin hänelle erään puolen itsestään.

Toisella kerralla sattui, että äiti oli lämmittämässä saunaa. Martta oli mukana, ja hänellä oli yllään jonkinlainen löysä takki. Äiti laittoi hänet lähelle saunan tulipesää, missä oli lämmin, sillä asuinrakennus oli silloin vasta rakenteilla ja ilma oli syksyisen viileä. Martta lienee kuitenkin joutunut liian lähelle uunia, sillä yhtäkkiä tuli tarttui takin hihaan. Lapsen pelästynyt huuto hälytti onneksi lähellä olleen äidin paikalle, ja tapauksesta selvittiin säikähdyksellä, mutta se antoi kuin viitteen, että kuoleman mahti tulisi aina olemaan vastustajana Martan tulevassa elämäntyössä.

Luonteeltaan Martta lapsena oli toisaalta haaveileva ja toisaalta tarmokas, ja hänellä oli erittäin rikas mielikuvitus. Satuja ja tarinoita toinen toisensa jälkeen riitti kerrottavaksi muille lapsille, niin että Enni-sisko ihmetteli, mistä niitä oikein syntyivät sellaiset määrät. Kyläläiset sanoivatkin joskus, että tuo tyttö se vielä kerran on radiossa.

Ensimmäinen kokemus aikuisten raadollisesta maailmasta kohtasi Marttaa kuusivuotiaana. Hän oli lähtenyt erään assistentin kanssa kiertelemään talosta taloon. Assistentti suoritti joitakin maatalouteen liittyviä kokeita taloissa, ja Martta lauloi

isännille, jotka antoivat lantteja palkaksi. Kotiin tultuaan Martta näytti iloisena äidille lanttirasiaansa, mutta siellä oli vain joi-tain pennosia; assistentti oli vienyt rahat. Se oli lapselle järkytys, ja vaikka assistentti myöhemmin tekoaan hyvitteli, ei se enää ollut sama asia.

Yhdeksänvuotiaana oli Martan nuori elämä vähällä katketa. Syyskuun 1. päivänä, kun koulu oli juuri alkanut, oli harvinaisen lämmin ja kesäinen ilma vuodenaikaan nähden. Koulun jälkeen olivat lapset lähteneet uimaan läheiselle järvelle ja opettaja oli heidän mukanaan. Hauskaa oli, mutta yhtäkkiä Marttaa ei näkynyt missään. "Martta se vaan sukeltlee", olivat toiset lapset sanoneet. Onneksi paikalla oli vanhempia ihmisiä, ja eräs heistä, tuleva papin rouva, tajusi tilanteen ja ryntäsi apuun. Hän saikin Martan viime hetkellä pintaan. Hukkuminen oli ollut lähellä, ja Martta muistaa kuulleensa kaunista musiikkia ja nähneensä suuren valon veden alla ollessaan. Silloin hän ensi kerran tajusi, ettei kuolema ole pelottava asia; olisi ollut helppo siirtyä toiseen tilaan ja jättää aineen maailma.

Noin yhdeksänvuotiaana sattui toinenkin erikoinen tapaus. Oli kova ukonilma ja koko perhe oli sisällä suojassa. Martta sattui kuitenkin olemaan pöydän ääressä vähän kauempana muista. Äkkiä salama iski pihalla aivan lähelle taloa. Isku oli niin kova, että Martta meni vähäksi aikaa jotenkin tainnoksiin. Varsinaista pysyvää vahinkoa ei kenellekään onneksi aiheutunut, ei ihmisille eikä talolle.

Eräs lapsuuden juhlavimmista muistoista on, että ollessaan surullinen Martalla oli tapana mennä yksin eräälle tietylle läheteelle, jossa hän aina näki salaperäisen, hyvän olennon, joka ikäänkuin nosti hänet toiseen, kohotettuun tajunnantilaan ja lohdutti.

Kouluaikana Martta sai toisilta lapsilta lempinimen "pollari", mikä viittasi hänen vääryyttä hyväksymättömään luonteeseensa. Koulussa hän muuten oli suht. koht. sävyisä. Kerran hän kuitenkin muistaa joutuneensa jyrkkään erimielisyyteen opettajan kanssa — uskontotunnilla, kuinkas muuten. Kiista, jonka aihe

on jo unohtunut, kesti useamman päivän Martan ollessa välillä arestissa, mutta hän ei antanut periksi näkemyksestään. Lopulta opettaja ryhtyi sovittelemaan, jotta saisi järjestyksen säilymään luokassa, ja tilanne laukesi.

12-vuotiaana Martta sitten läksi kotoa ensi kerran pitemmäksi aikaa. Hän matkusti junalla Laatokan Karjalassa sijaitsevaan Pitkärantaan, maataloon, jota piti hänen kotikylällään evakkona ollut Liisi Hotari, harras ortodoksi. Liisin pieniä lapsia Martta hoiteli ja auttoi muutenkin missä kykeni. Karjalassa tapahtui monenlaista. Liisin kotona oli töissä venäläisiä sotavankeja, joita Martta oli vartioimassa. Hänen, pienen tytön, puolesta vangit tietysti olisivat voineet häipyä milloin tahansa, mutta he pysyttelivät sijoituspaikassaan. Erään heistä, joka oli kotoisin Ukrainasta, Martta muistaa esittäneen hänelle urheilu- ja sirkustemppeja ja koettaneen kertoa perheestään, joka oli kaukana Ukrainassa.

Pitkärannassa, jossa sota oli tietysti aina jollain tavoin läsnä, joutui Martta muullakin tavoin tekemisiin kuoleman kanssa. Hän sairastui kurkkumätään. Kuume oli kova, eikä hänen uskottu taudista selviävän. Hänet jätettiin jo sermin taakse odotamaan kuolemaa, mutta yllättäen alkoikin toipuminen. Toipilasaikanaan, jota kesti pari kolme kuukautta, Martta sitten hoiteli muita potilaita niin reippaasti, että hänen päästessään sairaalasta nosti lääkäri hänet pöydälle seisomaan kiittäen nuorta hoitajaa suuresta avusta. Martta muistaa Liisin moittineenkin lääkäriä, että tämä antaakin lapsen tehdä niin paljon henkilökunnalle kuuluvia töitä.

17-vuotiaana Martta läksi Juankoskelle erään perheen taloudenhoitajaksi ja lastenkaitsijaksi. Siellä hän löysi muutamia hyviä ystäviä, joiden kanssa syntyi yhteistä kulttuuriharrastusta. Kokoonnuttiin yhteen, lausuttiin runoja, keskusteltiin. Henkinen tietoisuus, vaikka vielä epämääräisenä, alkoi nostaa päätään Martan sielussa. Ollessaan 19-vuotias hän ajatteli, ettei menisi naimisiin, vaan omistaisi elämänsä — niin mille? Ihmisten auttamiselle jollain tavoin, vaikka pesemällä heille pyykkiä, tark-

kaa käsitystä ei ollut. Tähän on huomautettava, että jo nuorena Martalle oli hengen puolelta sanottu, että hänellä olisi tehtävä, oli sanottu useammankin kerran, ja tästä Martta oli maininnut siskolleenkin. Mutta silloin, 19 vanhana, ei Martan tielle osunut ketään, joka olisi osannut opastaa häntä hengen suuntaan, ja niin avautui karmallinen polku. Martta solmi avioliiton Taisto Horjanderin kanssa. Karman voima näkyi siinä, että Martta kertomansa mukaan ikäänkuin ajautui naimisiin, osaksi tahtomattaan, sillä hänellä oli aavistus, että toinenkin mahdollisuus olisi ollut. Isäkin kaukoviisaana oli sanonut, että tuo mies ei sinulle onnea tuo. Mutta tehty mikä tehty, ja avioliiton myötä avautui uusi, uudenlaisia koettelemuksia sisältävä elämäntaival.

Martta solmi avioliiton vuonna 1949, ja asumaan asetuttiin Varkauteen, jossa Taisto sai työpaikan Varkauden tehtaalta. Perheen neljä lasta syntyivät kuuden vuoden sisällä, ja 50-luvun puolivälin jälkeen perhe muutti Loviisan Valkolammelle, josta Taisto vuoden 1960 paikkeilla kutsuttiin takaisin Varkauden tehtaalle, sillä hän oli erittäin taitava sähköalan ammattimies ja lahjakas monella muullakin tavoin.

Perheen asunto oli tilava, ja emäntä piti kaiken siistissä kunnossa; lapset olivat kauniisti puettut, ja miehen tulot olivat suhteellisen hyvät. Ulospäin kaikki oli mallikelpoisessa kunnossa. Mutta se oli vain osa perheen elämän todellisuutta. Alusta asti oli alkoholi näytellyt merkittävää osaa Taiston elämässä, ja se aiheutti yhä kasvavia ongelmia. Tässä tapauksessa runsaaseen alkoholinkäyttöön liittyi väkivalta, jonka kohteeksi muu perhe, varsinkin vaimo, joutui. Väkivaltaan liittyvä pelko ja ainainen jännitys viikonloppuisin, mitä tapahtuu, kun isä saapuu kotiin. Tätä ei Martta ollut elämältä odottanut. Hän oli kuin vanki, kahlehdittu velvollisuuksiin, alistettu.

Avioliiton alkuvuosina, Martan odottaessa kolmatta lastaan, lähestyi kuoleman majesteetti häntä muodossa, jossa se katkai-

see valitettavan monen, etenkin suomalaisen, elämänkaaren. Kyseessä oli itsemurha, joka oli alkanut kiehtoa Martan mieltä. Vaikeudet avioliitossa ja sielua polttava totuuden kaipuu, johon ei vielä ollut vastausta tullut, alkoivat tuntua liian suurelta taa-kalta kantaa. Sellaisessa tilassa elämä tuntuu niin lohduttomalta ja lohduttomuus päättymättömältä, että muuta ulospääsytietä ei näe kuin lopettaa kaikki.

Tuli sitten kesä, ja Martta oli lähtenyt maalle, lapsuudenkoitiinsa kesää viettämään. Päivät kuluivat heinäpellolla ja käsitöitä tehden, mutta huolimatta kesän kauneudesta Martan mieli oli synkkä. Ajatus itsemurhasta palasi tuon tuostakin mieleen, ja äiti, josta voi sanoa, että hän siinä hetkessä toimi Martan hyvän karman lähettiläänä, huomasi tyttärensä mielentilan. Martta, joka nuorempana oli ollut iloinen ja eläväinen, oli kuin toinen ihminen, apea ja hiljainen, hautoen ajatuksiaan. Äiti alkoi rohkaista häntä puheellaan, että "ei se elämä tähän loppu, ei ole ennen vaikeuksiin loppunut eikä loppu nytkään". Äiti kertoi omista vaikeista ajoistaan ja kuinka hän niistä selvisi. Kaikella tavoin äiti koetti kohentaa Martan mieltä ja saikin tyttärensä ajattelemaan valoisampiakin ajatuksia.

Martta käyskenteli mielellään rannalla veden ääressä. Keran sitten tällaisella kävelyretkellä tapahtui, että vesi olisi kuin kutsunut: "tule, tule", ja lapsuudessa koettu tilanne, jossa hukuminen oli ollut lähellä, oli opettanut hänelle, että veden syliin olisi helppo vaipua. Menneisyyden hyvä karma puuttui kuitenkin myös silloin tapahtumien kulkuun, sillä miettiessään vielä mitä tehdä, kuuli Martta äänen sanovan: "Teet kaksinkertaisen virheen!" Silloin hän havahtui kuin unesta ja itsemurhahalut hälväivät häviten pian kokonaan. Ja vaikka elämän vaikeudet sitten jatkuivatkin, oli eräs kynnyks ylitetty ja Martta ymmärsi, ettei surulle ja toivottomuuden tunteelle saa antaa sellaista ylivaltaa, että ne vievät ihmisen tyystin mukanaan.

31-vuotiaana tuli arkielämään keskeytys. Martalle järjestyi noin kuukauden matka Keski-Eurooppaan, Ruotsin ja Tanskan kautta Saksaan ja Itävaltaan. Matka toteutui kansainvälisen

"Welt Jugend Treffen" -tapahtuman puitteissa, jonka takana olivat mm. eri maiden ammattiliitot. Martta kävi Wienin oopperassa, jossa silloin esiintyi mm. Miliza Korjus; hän tutustui Schönbrunnin linnaan ja moniin muihin nähtävyyksiin. Matkaseurueella oli myös tilaisuus syödä päivällistä Itävallan liittopresidentin seurassa, sillä presidentti tahtoi tavata matkalaisia. Matka avasi Martan silmiä monella tavoin; tietoisuus omasta yksilöllisyydestä ja ihmisarvosta heräsi uudella tavalla.

Martta alkoi itsenäistyä ja vahvistua henkisesti. Hän huomasi olevansa ihmisenä yhtä arvokas kuin kuka tahansa eikä vain jotain alemmaa kastia. Hänellä oli myös aavistus, että Elämä tietää järjestää asioita uudella tavalla, kun aika koittaisi. Hän luotti Elämään. Matka antoi itseluottamusta kestää paremmin vaikeaa elämäntilannetta.

Tietysti avioliiton aikana oli myös kauniita ja harmonisia hetkiä. Isä käteväenä käsistään valmisti esim. kauniita huonekaluja ja vietti aikaa lasten kanssa. Oli myös perhetuttuja, jotka vierailivat ja joiden luona vierailtiin. Emäntänä ollessaan Martta laittoi pöydän koreaksi, jotta vieraat viihtyisivät.

Kaiken aikaa ja varsinkin Euroopan matkan jälkeen vei kehitys kuitenkin vääjäämättä siihen suuntaan, että kuilu, joka oli olemassa Martan sisäisen, henkistä tietoa janoavan elämän ja ulkoisen sosiaalisen elämän välillä, syveni. Martan kiinnostus suuntautui kulttuuriin, henkisiin asioihin jne., ja tuttavat taas olivat, noin suurin piirtein sanottuna, kiinnostuneita etupäässä taloudellisesta vaurastumisestaan ja muista senkaltaisista seikoista. Sisimmässään Martta irtautuikin vähitellen seuraelämästä, vaikka oli siinä fyysisesti mukana. Hän myös luki niin paljon kuin aika salli, ja se taas ei aviomiestä miellyttänyt. Itsenäistymistä vauhditti vielä osaltaan astuminen työelämään tehtaalle vuonna -62.

Koska tilanne perheessä ei kääntynyt parempaan suuntaan, kääntyi se pahempaan, sillä kehitys ei voi pysyä paikallaan. Alkoholien ja väkivallan kierre paheni pahenemistaan. Hengen kannalta voi ymmärtää, että se oli karma ja alempi astraalimaa-

ilma tai luonnon alkeisvoimat, jotka pukeutuneena määrätynlaiseen muotoon koettivat estää Marttaa saavuttamasta henkistä tietoisuutta. Ne muodostivat sen ankaran sulattimon, jossa hänen tahtoelämänsä ja rakkauskykynsä vahvistuivat ja kirkastuivat. Nämä vastustavat voimat on jokaisen hengen pyrkijän kohdattava, mutta vain jotkut harvat jaksavat kohdata ne niiden kaikessa kolkoudessa ja selvitä voittajana.

Vähitellen Martta saavuttikin ymmärryksen, jonka avulla täydellisesti hyväksyi osakseen tulleen karmallisen kohtalon, ajatellen, että jos olisi hänen elämänsä tarkoitus palvella näissä puitteissa kuolemaansa saakka, niin olkoon niin.

Tämä oli hetki, jota Elämä oli odottanut, sillä tehtyään oikean ratkaisun oli Martta suorittanut loppuun karman asettaman vaikean koulun ja karmalliset kahleet olivat valmiit kirpoamaan. Niinpä sitten kerran miettiessään vakavasti, eikö olisi järkevämpää erota kuin jatkaa sellaista avioliittoa, jossa voisi tapahtua yhä pahempaa, kuuli hän ikäänkuin taivaankansi olisi auennut ja voimakas ääni sanoi: "Olet oikeassa."

Näin oli asia saanut ratkaisun, ja Martan asumusero tapahtui keväällä 1967. Kokemukseen liittyi kolmeosainen näky, joka vahvisti tietoisuutta, että tehty ratkaisu oli oikea.

Asumuseron jälkeen Martta muutti lasten kanssa Kommiilaan, joka on kaupunginosa Varkaudessa. Siellä he asuivat noin yhdeksän kuukautta. Nyt oli oma asunto, mutta millainen asunto! Vuokranantajan toimesta olosuhteet olivat lähes sietämättömät: Vieraita ei saanut käydä, seinille ei saanut ripustaa tauluja, pyykkiä ei saanut pestä eikä kuivattaa, ja vettä tuli kraanasta vain ohuena norona, vaikka Martta maksoi kaksinkertaisen vesimaksun. Monia muitakin kieltoja ja ikäviä piirteitä asumisehtoihin sisältyi, jotka voisi kaikki tiivistää sanoihin "asuminen kielletty". Oli aivan kuin Elämä olisi tahtonut näyttää Martalle kaikki ihmiselon kurjuuden variaatiot.

Luonnollisesti Martta alkoi pian etsiä uutta asuntoa, ja tammikuussa 1968 hän saikin vuokrattua Kauppakatu 13:n yläkeran huoneiston. Tiedustellessaan hieman arkana ja epäilevänä

vuokranantajalta, voisiko hän todella muuttaa sinne neljän alakäisen lapsen kanssa, oli vastaus: "Tottakai se käy päinsä." Martta ei ollut uskoa todeksi uutta tilannettaan: saada asua kaikessa rauhassa kuin ihmiset konsanaan ilman pelkoa ja ahdistusta. Se tuntui todella yllätykseltä kaiken koetun jälkeen.

Hauska yksityiskohta on, että asunnossa, johon Martta muutti, asui sitä ennen naishenkilö, joka myöhemmin, syksyllä 1981, osti allekirjoittaneelta osakehuoneiston Halmekatu 5:stä.

Keväällä 1968 Martta sairastui vakavasti; tauti oli leukemi-aa. Hänen luultiin kuolevan, mutta yllättäen hän alkoikin parantua vastoin odotuksia. Hän pääsi sairaalasta kotiin 8.5. 1968.

— — —

Sairaus oli kuin alku Martan syvemmälle henkisel- le koululle. Hän itse kertoo, että kuvat alkoivat kulkea silmien editse. Hän näki enkeleitä ja muistikuvia menneisyydestä esim. Jeesuksen ajoilta Betanian tapahtumista.

Tuohon tulevaan useamman vuoden jaksoon sisältyi monenlaisia ihmeellisiä asioita.

Vuonna 1969 tai -70 oli Martalla eräs erikoinen kokemus. Hän sai telepaattisen käskyn lähteä ulos.

Martta tapasi kolme erikoiselta vaikuttavaa miestä, pitkähkön, keskipitkän ja lyhyen. Viimemainitun kanssa hän astui auton ja ajettiin Huruslahden rantatielle. Mies näytti siellä passinsa, sanoi olevansa lentäjä ja asuvansa Italiassa. Hän sanoi matkustavansa paljon ja vierailleensa monta kertaa laulaja Tom Jonesin kotona. Samaan aikaan Martta näki taivaalla kolme, voisi sanoa lentävää lautasta, joista myös mainittiin seuraavan päivän lehdessä. Sitten mies kuljetti Martan takaisin ja sanoi vieraillevansa hänen kodissaan. Mies tulikin samassa, ja Martan lapsetkin hänet tapasivat. Mies ei halunnut syödä eikä juoda mitään, hän sanoi Martan tajuntaan viipyvänsä kaksi vuotta Martan mukana. Sitten hän pian lähti. Koko tapauksesta Martalla on hieman hämärä kuva; hän sanookin olleensa jossain

korkeammassa tajunnan tilassa. Mitään negatiivisia kokemuksia ei tapahtumaan liittynyt.

Tapaus on luettava erääksi niistä monista valmistuksista, jotka edelsivät Martan tulevaa ja jo osin alkanutta työtä.

Martan työ olikin jo samoihin aikoihin alkanut. Yhä enemmän ihmisiä henkisine ja terveydellisine vaikeuksineen alkoi käydä hänen luonaan apua etsimässä ja saamassa. Martalla olikin täysi työ järjestää elämänsä niin, että aikaa ja voimia riitti kaikkeen. Hänhän kävi työssä tehtaalla ja samalla kasvatti neljää aikuisuuden kynnyksellä olevaa lasta. Lisäksi hänen luonaan oli usein muutamia muita nuoria, jotka pitivät Martan kotia melkein pä toisena kotinaan. Heillekin tietysti ruoka maistui eikä tehdastyöläisen palkka kovin kummoinen ollut. Mutta ihmeellisesti raha vain riitti kun tarkasti elettiin. Alkavan työn yllä oli Elämän siunaava käsi.

Näihin aikoihin joutui Martta kuitenkin epä tietoisuuteen, mikä olisi oikea menettelytapa. Pitäisikö jatkaa työtä tehtaalla vai jäädä työstä pois, jotta jäisi enemmän aikaa hengen työhön. Ajatus alkoi vaivata, ja eräänä iltana tuli vastaus. Martta näki kirkkaan sinisen pisteen pysähtyvän raamatun luo. Hän otti kirjan ja kertoo menneensä WC:hen lukemaan, jossa oli kirkkaampi valo ja jotteivät lapset heräisi. Raamattu aukesi kohdalta, jossa Paavali kehottaa Timoteusta: "Opeta ja tee työtä." Asia oli Martalle selvä: hän jatkaisi tehtaalla ja ottaisi ihmisiä vastaan vapaa-aikanaan, sen minkä aika antaisi myöten.

Jonkin aikaa tuon mainitun "ufo-kokemuksen" jälkeen Martta alkoi "saada" lauluja, kuten hän itse sanoo, eli sanat ja sävelet alkoivat soida hänen mielessään. Ensimmäinen "erä" Martan lauluista syntyi siis näihin aikoihin. Näitä lauluja Martta piti aivoissaan noin kaksi vuotta, jonka jälkeen hän sai kehoituksen Mestarilta kirjoittaa ne ylös. Mestari kutsui lauluja "uuden ajan psalmeiksi". Laulut kirjoitettiin ylös jouluna 1972, jolloin Martta oli muuttanut Kauppakatu 13:n alakertaan.

Noin vuonna 1970, kun lauluja alkoi syntyä, kertoo Martta mieltäkiinnittävän kokemuksen. Hänen työpaikkansa rimalevy-

tehtaalla oli hyvin meluisa, ja työntekijät joutuivat kuuntelemaan sirkkeleiden ääntä päivät pitkät. Mutta kun lauluja tuli, tuntui Martasta, niinkuin sirkkelinmelu olisi häipynyt jonnekin ja tajunnassa soi vain musiikki.

Vielä yläkerrassa asuessaan Martta alkoi saada konkreettisia yhteydenottoja Mestareiden taholta, jotka samalla rohkaisivat, syvensivät tietoisuutta uudesta tehtävästä ja antoivat voimaa ja uskoa.

Ensimmäinen tapaus sattui, kun Martan vieraana oli eräs naishenkilö, joka työskenteli hovimestarina SOK:lla. Äkkiä Martta tunsu erikoista värähtelyä ja sydän löi kiivaammin. Hän katsoi ulos ikkunasta ja näki kadulla tumman ja erittäin kauniin miehen huiskuttavan hänelle. Martan tytär näki myös miehen. Martan katsottua samassa uudestaan ei miestä enää näkynyt.

Toisen kerran sama tumma mies tuli vastaan erään kukka-kaupan kohdalla, ohitti Martan ja katsoi sillä katseella, joka ei unohdu. Myöhemmin Martta sai tietää, että kyseinen henkilö oli kreivi de Saint-Germain.

Sattui muitakin tapauksia. Kerran töissä ollessaan Martta tunsu, että joku odottaa häntä. Lähtiessään tehtaalta kotiin oikopolkua pitkin, lähti mieshenkilö seuraamaan hänen jäljessään. Martta kääntyi katsomaan taakseen, ja mies hymyili ystävällisesti. Martan kääntyessä uudestaan jotain sanoakseen oli mies kadonnut kuin ilmaan.

Kerran Martta meni Varkauden Sokokselle ostamaan jotain talousastiaa. Vaalea, pitkä mieshenkilö tuli samalla aikaa sisään ja avasi Martalle oven kohteliaasti. Hän kulki Martan mukana kuin katsellen samoja myyntipöyhtiä, ei ostanut mitään eikä sanonut mitään, oli vain ystävällisen oloinen, ja Martta tunsu, että tässä oli taas jotain erikoista. Mies seurasi Marttaa ulos kaupasta tielle ja hävisi samassa näkyvistä.

Ehkä tähän yhteyteen sopii kerrottavaksi eräs varhaisempi tapahtuma 50-luvun alkupuolelta. Martta näki kahteen otteeseen pitkähkön, iäkkään herrasmiehen kävelevän sen talon ohi, jossa hän asui; toisella kertaa mies kävi myös Martan asunnon

portailla. Miehellä oli paksut, tummat kulmakarvat, salkku kädessä ja baskeri päässä, ja jostain syystä hän jäi elävästi Martan mieleen. Martta ei miestä tuntenut, mutta vuosia myöhemmin valokuvien ja erään erikoisen unen perusteella hän tunnisti miehen J.R. Hannulaksi, joka varmaankin oli Varkaudessa esitelmämatkalla. Varkautelainen kristosofi Eine Harmanen kertoi J.R.H:n joskus maininneen, että H.P. Blavatskykin on ruumistunut uudelleen, mutta ei vielä ole tietoinen tehtävästään.

Avioliittoajan koettelemukset ja leukemia olivat saattaneet Martan sydämen huonoon kuntoon, niin että jossain vaiheessa hän joutui käyttämään lääkkeitä. Niinpä sydämen terveyttä oli kohennettava ennen raskaimpien työvuosien alkua.

Kerran, kun Martta oli vaipunut uneen tai jonkinlaiseen horrokseen, hän näki, kuinka hänen sydämensä leikattiin. Oli naiskirurgi, joka leikkasi, ja elefantti, joka piti kiinni letkuja; leikkauksessa oli mukana myös koira. Leikkauksen jälkeen kirurgi sanoi: "Onnistui, onnistui, onnistui."

Sydänleikkauksen jälkihoitona tapahtui, kun Martta jonkin ajan kuluttua oli lähdössä iltavuoroon töihin, että ennen lähtöä hän hieman torkahti sängyn päällä ja tunsi, kuinka hänen sydäntään hierottiin. Herätessään hän näki materialisoituneen käden, jossa oli valkea hiha ja siinä mansetinnappi ja kuinka mies poistui ikkunan läpi ja katosi. Martta tunnisti miehen Saint-Germainiksi.

Sydänlääkkeitä hän ei sen jälkeen enää käyttänyt.

Muutettuaan uuteen asuntoon, joka oli samaisen Kauppakatu 13:n alakerrassa, alkoi kiinteämpi oppijakso Martan elämässä. Hän pääsi mestareiden suoranaiseen opetukseen. Aina illalla raskaan työpäivän jälkeen yleensä 2-4 Mestaria saapui harharuumiissaan opetusta antamaan. Mestareita oli kaikkiaan neljä, ja varsinkin eräällä pitkäköllä Opettajalla oli niin korkea värähtely, että Martan oli suorastaan vaikea häntä kohdata. Myös Mestari K.H:lla oli korkea värähtely, ja tämä sanoikin kerran Martalle: "Tyttö pitää minua ankarana." Mestari kutsui Marttaa "tytöksi". Mestari M:n Martta koki aina leppoisaimpana.

Opetusta jatkui noin kaksi vuotta, ja siihen sisältyi mm. tutustuminen kuolemanjälkeisiin tiloihin.

Opetusjakson päätyttyä Mestarit varoittivat Marttaa käyttämästä saamiaan voimavaroja mihinkään itsekkääseen. Myös he sanoivat, ettei heitä saa turhaan vaivata, vaan tuli tehdä työtä mahdollisimman itsenäisesti.

Kun Mestarit sitten loittonivat ja jättivät Martan tavallaan yksin, toimimaan omillaan, tunsu hän suurta haikeutta ja ikävää, sillä ihmeellinen ja kohotettu jakso oli päättynyt ja entistä vakavampi työ alkaisi. Hän tunsu myös suurta tuskaa ja levottomuutta, osaisiko menetellä oikein, ja noin kahden viikon kuluttua hänelle näytettiinkin "filmi" noiden kahden viikon ajalta. Asiat olivat kunnossa, ja tämä sai Martan jälleen levolliseksi.

Näihin aikoihin liittyy uni, jonka Martta näki. Unessa hän oli suuressa hallissa. Hieroessaan käsiään yhteen, käsistä valui kultaa. Se oli eräänlainen merkki, että hän oli nyt saanut täydet valtuudet ryhtyä auttamistyöhönsä.

Ihmisten auttamistyö, joka oli alkanut limittäin Mestareiden antaman opetuksen kanssa, pääsi nyt siis täyteen vauhtiin. Työ toi tietysti mukanaan monenlaisia kokemuksia, mm. erään odottamattoman ongelman.

Kiitolliset asiakkaat tahtoivat luonnollisesti palkita Marttaa jollain tavoin saamastaan avusta, ja hän taas ei tahtonut eikä voinut ottaa rahaa vastaan. Niinpä ihmiset rehellisinä ja sydäntään keventääkseen toivat mukanaan kuka kukkia, kuka kahvipaketin tms., ja Martta niitä vastaanottaessaan tunsu joutuvansa kiusalliseen asemaan. Ongelmaan tuli vihdoin ratkaisu siten, että Mestari antoi Martalle luvan ottaa kaksi markkaa, jos maksua tarjottiin. Maksu oli nimellinen, mutta se päästi sekä Martan että asiakkaan kiusallisesta tilanteesta.

Työhön sisältyi myös monella tavalla opettavaisia ja vaarallisiakin tilanteita. Niistä muutama esimerkki:

Kerran Martan luokse tuli mies, iso kuin mikä, hyvin aggressiivisessa mielentilassa uhaten suorastaan Martan henkeä. Martta oli muka jotenkin pelotellut jotain miehelle läheistä ih-

mistä, ja mies tahtoi tehdä tilit selviksi. Martta sai miehen sen verran rauhoittumaan, että tämä suostui keskustelemaan asiasta. Kävi ilmi, että kyseessä oli väärinkäsitys ja miestä oli johdettu harhaan. Hän nolostui suuresti eikä tiennyt, kuinka olisi anteeksi pyytänyt, ja vielä monta vuotta jälkeenkin päin aina Marttan nähdessään pyysi hän anteeksi tapahtunutta, vaikka Martta oli hänen anteeksipyynnönsä hyväksynyt aikoja sitten.

Toinen tapaus oli seuraava. Eräs henkilö tahtoi keskustella Marttan kanssa, mutta Martalla sattui silloin olemaan runsaasti taloustöitä, pyykinpesua ym., ja hän sanoi, ettei nyt sovi tulla. Mutta seurauksena olikin ankara omantunnon vaiva, ja Martta toivoi, että tuo henkilö tulisi uudestaan. Pian hän tulikin, ja silloin Martta järjesti hänelle aikaa. Tapahtuma antoi opetuksen, että ihminen ja hänen hätänsä on aina asetettava etusijalle.

Kolmas tapaus oli eräs jo varhain aamulla saapunut mies, joka kertoi harkinneensa itsemurhaa koko yön. Hän tuli Marttaa tapaamaan viimeisenä keinona välttää äärimmäinen ratkaisu. Martta keskusteli hänen kanssaan, ja vähitellen elämä alkoi näyttää miehelle hieman valoisammalta, löytyi uutta mielekkyyttä elää ja itsemurhahalut ainakin sillä kertaa haihtuivat.

Ehkä vuonna 1973 tapahtui, että myös tämän maailman salainen hallinto lähestyi Marttaa. Kerran hän tunsi, että jotain erikoista vaikeutta oli tulossa. Pian saapuikin hieman vanhempi, hieno herrasmies. Mies sanoi jotenkin näin: "Teillä sitten on tiedossanne maailman totuus", johon Martta vastasi myöntävästi. "Mitäs te puhutte nuorille?" mies kysyi. "Sen verran kuin he ymmärtävät", vastasi Martta. "Te pääsitte liivahtamaan", sanoi sitten mies tarkoittaen, että harmaat voimat eivät olleet kyenneet estämään Marttaa saavuttamasta henkistä tietoisuutta ja eliminoimaan häntä. Mies poistui jonkin ajan kuluttua. Hän oli sen veljeskunnan lähetti, joka ei sallisi tiedon mystisestä Kristuksesta leviävän. Heidän mielestään vain kärsimys on oikea keino kasvattaa ihmisiä. Ennen lähtöään mies vielä sanoi: "No, te saatte tehdä työtänne, kunhan ette nuorille liikoja puhu."

Kerran 1970-luvun alkuvuosina Martalle sanottiin unessa: "Vielä on vastassa yksi lihapala" — liha tiesi aina jotain ikävää. Pian olikin Warkauden lehdessä kirjoitus otsakkeella: "Selvänäkijätär peloittelee kuoleamalla." Juttu viittasi Marttaan, ja näkymättömien vastustavien voimien tarkoitus oli tietysti järkyttää häntä ja saattaa reagoimaan tavalla tai toisella pahaa vastustaen. Näin ei kuitenkaan tapahtunut; Martta ei pahemmin järkyttynyt, jatkoipahan vain rauhassa työtään. Kohta olikin samassa lehdessä juttu amerikkalaisesta Jeanne Dixonista, myönteisessä mielessä. Aivankuin olisi haluttu sanoa, että on niitä selvänäkijöitä suuressakin maailmassa eikä se niin huono asia ole.

Varmaan eräs vaikeimmista osa-alueista, joita okkultiseen koulutukseen kuuluu, on kipukynnyksen koulaaminen. Tätä Marttakin joutui monien vuosien aikana läpikäymään. Oli päänsärkyjä, jotka saattoivat kestää kolmekin päivää, ja samalla piti hoitaa taloustyöt. Hampaiden poisto oli aivan oma lukunsa. Niitä poistettiin aina kahden viikon välein, ja ankara kipu vaivasi useamman kuukauden ajan. Erään kerran Martan oikeaa olkapäätä alkoi särkeä. Särky yltyi ja kesti useita päiviä, eikä mikään auttanut, ei kylmä eikä kuuma. Sitten Martta yhtäkkiä näki, kuinka leveä valoverho lankesi hänen ylleen, ja katso, kipu oli poissa eikä enää palannut.

Nämä vain muutamana esimerkkinä siitä, kuinka todellisen ihmiskunnan auttajan on opittava hallitsemaan myös fyysisen ruumiinsa toimintaa, sillä Kristuksen työssä on osattava uhrautua kokonaan ruumiin temppeliä myöten, ja fyysisenkin tuskan kantaminen on ainakin näihin asti kuulunut väistämättä henkisen edelläkävijän työhön.

Kauppakatu 13:n alkuvuosiin sisältyy myös eräs erittäin merkittävä tapahtuma. Oli ilta, Martalla oli vieraina Helmi Vihanti ja Erik Gullman vaimonsa kanssa. Martta oli suuressa tuskassa ja ahdistuksessa, oli ollut jo pitemmän aikaa. Hän oli lähdössä yövuoroon työhön, mutta tunsu, ettei millään jaksaisi, ja sisäinen tuska yltyi. Silloin se tapahtui: yhtäkkiä

Martta näki edessään ylävartalon ja kasvot, joiden silmissä oli iäinen, unohtumaton katse. Jeesus Kristus katsoi Marttaa, ei puhunut, katsoi vain, ja Martta tunsu itsessään saman Kristuksen. Kaikki tuska oli sillä hetkellä poispyyhkäisty ja sydämessä tuntui valtava ilo ja rauha, ja toisetkin paikallaolijat tunsivat jotain sielussaan. Martta kertoo, että sinä yönä eivät työt paljon käsissä painaneet, niitä tuskin huomasi. Kokemuksen jättämä tunne oli niin ihmeellinen.

Tätä tapahtumaa Martta on luonnehtinut eräänlaiseksi uudessyntymiseksi. Se oli rajapyykki vanhan ja uuden elämän välillä. Vanhassa elämässä olivat persoonalliset asiat ja huolet olleet kuin pääosassa ja henkinen tietoisuus oli kasvanut niiden suojissa. Nyt osat vaihtuivat. Henkinen tehtävä astui johtosemaan ja persoonallinen elämä sai sitä palvella.

— — —

1970-luvun alkupuoliskolla alkoi Martan terveydentilassa tapahtua muutoksia. Häntä alkoi vaivata allergia, niin ettei hän enää kestänyt tehtaan pölyä ja määrättyllä tavalla sähköistä ilmapiiriä, "staattista sähköä". Martta joutui sairauslomalle ja tutkimuksiin ja sai Kuopiossa sairaseläkettä puoltavan erikoislääkärin lausunnon. Hän oli kuitenkin nähnyt aiemmin näyn, ettei tuolla lausunnolla olisi mitään merkitystä. Ja niin kävikin. Martan ollessa tutkimuksissa työterveyslaitoksella Helsingissä eläkettä puoltava erikoislääkärin lausunto kumottiin eikä eläkettä myönnetty.

Näihin aikoihin Martta kävi lomamatkalla etelän auringossa. Matka kohensi terveydentilaa huomattavasti. Suomessa oli jälleen edessä allergiatestit. Martalle ruvettiin antamaan histamiinia, mutta hän oli tukehtua ja testi oli lopetettava. Papereihin tuli kuitenkin merkintä: "Potilas kieltäytyi testistä." Etelän matkan tuoma terveyshyöty oli menetetty. Martta ei siis saanut työeläkettä, vaikka itse tiesi, että tehtaan olosuhteet olivat allergian aiheuttaneet. Lopulta hänelle jopa esitettiin, että hän voisi

itse valita työnsä, mutta se ei asiaa auttanut, sillä ruumis ei enää kestänyt tehtaan sähköisiä olosuhteita.

Koko prosessi oli jälleen kerran paljastanut maailman hallinnon todelliset kasvot. Ihminen on vain pelinappula, tuotantoväline, jolla ei ole paljon arvoa omana itsenään. Hänellä on vain se arvo, jolla hän voi hyödyttää taloudellisesti jotain firmaa, valtiota tai muuta vastaavaa tahoa. Eräs mies, jota myös oli palloitettu luukulta toiselle, kertoi Martalle työterveyslaitoksella, että nyt kun hänellä oli todettu syöpä, hän vihdoinkin saa eläkkeen, elinaikaa kun ei enää ole paljon jäljellä. Marttaa jonkun verran tuntien on helppo ymmärtää, ettei hän voinut tällaisessa tilanteessa vaieta. Hän keskustelikin vakavasti työterveyslaitoksen ylilääkärin kanssa kysyen, eikö tätäkin turhauta, kun byrokratia ja kiire vie henkilökunnalta mahdollisuuden kohdata ihminen ihmisenä. Ei ole aikaa kysyä potilaalta mitään eikä keskustella hänen kanssaan. Ennen maalla lääkärit olivat eräänlaisia sivistäjiä, joiden ystävällinen olemus ja potilaan huomioiminen olivat jo puoli hoitoa. Lääkäri myönteli ja kertoikin tehneensä ministeriöön ehdotuksia tilanteen parantamiseksi.

Työelämästä on vielä mainittava, että sielläkin Martan maine ihmisten auttajana luonnollisesti tuli monien tietoon. Niinpä sitten kävi, että Martan ruoka- ja kahvitunnit alkoivat yhä useammin kulua työtoverien kanssa keskustellessa ja heidän ongelmiaan selvitellessä. Ymmärrettävästi Martta oli suosittu työtoverien keskuudessa, mikä näkyi vielä vuosien perästäkin. Hänestä yritettiin tehdä luottamusmiestäkin, mutta siihen toimeen hän ei ryhtynyt.

Yleinen ilmapiiri Martan työpaikalla oli kaikkea muuta kuin ihanteellinen. Työpaikka oli naisvaltainen, monet työntekijöistä olivat yksinhuoltajia ja työnjohtajien joukossa oli niitä, varsinkin eräs, joka piti kuria yllä huutamalla ja pelottelemalla työntekijöitä. Monet pelkäsivät työpaikkansa puolesta ja suorastaan sairastuivat silkasta pelosta ja alituisesta jännityksestä, jota tietoisesti ylläpidettiin. Martan kävi sääliksi työtovereitaan sekä myöskin työnjohtajaa, joka käyttäytyi epäinhimillisesti. Martta

ei tätä pelännyt, ja toiset sen huomasivat. Niinpä Martalta haettiin kuin turvaa vaikeassa tilanteessa; hänen seurassaan kummasti rauhoittui ja pelko hälveni. Hänelle työnjohtajakaan ei uskaltanut huutaa, sillä hän tiesi, ettei se tehoaisi. Jonkun veran työnjohtajakin joutui sitten muuttamaan asennettaan, kun Maritta kerran aikoi mennä keskustelemaan tehtaanjohtaja Lep-pävuoren kanssa erään työtoverinsa vaikean tilanteen johdosta, josta tilanteesta ko. työnjohtaja oli vastuussa. Viimein sitten rimalevytehdas lopetettiin ja asiat muuttuivat jättäen jälkeensä raskaitakin muistoja ja samalla arvokkaita opetuksia ihmisluonnon olemuksesta.

Palatkaamme hetkeksi takaisin eläkeprosessiin. Voidaan kysyä: mikä oli pimeän maailman tarkoitus tässä tilanteessa? Pitää Maritta kiinni epävarmuudessa, työpaikassa, jota hänen terveytensä ei enää sietänyt, kuljettaa luukulta toiselle, häiriöittä, jotta elämänvoimat hupenisivat, voimat, joita pian tultaisiin tarvitsemaan aivan uuteen henkiseen yritykseen.

Niinpä sitten eräänä syysiltana vuonna 1977 ollessamme kävelemässä, Maritta ja allekirjoittanut, Huruslahden rantatiellä erään tienhaaran kohdalla Maritta näki valkoisen olennon, joka sanoi: "Lopputili." Asia, joka oli Marittaa askarruttanut, mikä olisi oikea menettely, sai näin elämän puolelta ratkaisunsa. Seuraavana päivänä Maritta asteli työpaikalleen ja sanoutui irti Ahlströmin palveluksesta. Tilanteeseen liittyi paljon puhuva näky: taivaalla oli ruma, irvihampainen kuvatus, jolta hampaat putoilivat. Se kuvasi mammonan valtaa, jonka otteesta Maritta nyt sanoutui irti joutuen tietyllä tavalla taloudellisesti turvattuun asemaan. Askel oli kuitenkin välttämätön tulevan, uuden henkisen yrityksen onnistumisen vuoksi. Ja miksi se oli välttämätön? Siksi, että samaan aikaan ei voi turvata Jumalaan ja mammonaan. Vakavaan henkiseen yritykseen ryhdyttäessä on ainakin jonkun, mieluummin useamman, osattava ratkaista talouskysymys tietoisesti, niin että raha ei hallitse, vaan on alistettu vuorisaarnan hengen palvelukseen. Tämä on asia, jota meidän henkisten pyrkijöidenkin on ollut vaikea perinpohjin ym-

märtää, huolimatta esim. P.E:n ja J.R.H:n antamasta konkreettisesti esimerkistä.

— — —

Sekä varsinaisina oppivuosinaan että jo avioliittoaikanaan Martta luki paljon, niin paljon kuin vain aika myöten antoi. Hän luki filosofeja, hyviä romaaneja, mm. Dostojevskin tuotannon, tieteellisiä kirjoja jne.

Martta kertoo etsineensä filosofien kirjoituksista valoa elämänsä, mutta heidän päätelmänsä johtivat aina kuin tyhjään, "neeti, neeti", kuten hän asiaa kuvasi. Ne eivät antaneet sitä tiedon varmuutta, jota sydän ja järki kaipasivat. Tässä suhteessa Uusi testamentti oli toista maata. Jeesuksen kirkkaat moraaliset opetukset olivat juuri sitä, mikä sielua ravitsi; ne lujittivat sitä elämän siveellistä perustaa, jonka Martta oli omantunnon tietä kulkiessaan löytänyt. Myös Paavalin teksteistä Martta sai tukea ponnistuksiinsa. Paavali, joka kääntymyksensä jälkeen teki työtä voimakkaasti, muodostui kuin esikuvaksi; Marttakin tahtoi auttaa ja palvella kanssaihmiänsä voimiaan säästämättä.

Kerran ennen varsinaista tutustumista teosofis-kristosofiseen elämänymmärrykseen Martta sai käsiinsä H.P.B:n Salaisen Opin. Ensivaikutelma oli yllättävä: kirja tuntui polttavan kädessä eikä Martta voinut sitä lukea. Myöhemmin hän sitten luskeli kirjaa sieltä täältä. Näihin aikoihin Martta muistaa lainanneensa kirjastosta myös P.E:n *Pahan voittaminen* -kirjan, joka kyllä miellytti, mutta ei vielä johtanut laajempaan tutkimiseen.

Martta kaipasi henkistä kotia. Kirkot ja lahkot eivät kaipuuseen vastanneet. Kerran hän luki lehtiartikkelin Tuure Arasta ja Ruusu-Rivistä; siinä tuli esiin asioita, jotka kummasti sykehdyttivät. Tuo oli jotain sellaista, jota hän oli etsinyt, mutta Martta ei kuitenkaan tullut tehneeksi yhteydenottoja siihen suuntaan. Ei ollut vielä aika kypsä, ja karma suojasi tarpeettomalta kierrokselta.

— — —

Vuosina 1973-74 kaikki sitten muuttui. Martta tutustui Var-kauden kristosofiryhmään ja Eine Harmaseen, joka oli ryhmän vetäjä. Tutustuminen tapahtui siten, että Eine saapui vierailulle Martan luokse. Einen kautta tapahtui varsinainen kosketus Pekka Ervastin ja J.R. Hannulan kirjoihin, joista tulikin sitten jokapäiväistä "elämän leipää". Kristosofinen kirjallisuus vastasi täydellisesti kaikkeen siihen, mitä omantunnon tie ja Mestareiden antama opetus pitivät sisällään.

Martta kertoo Einen joskus jopa ihmetelleen, eivätkö esim. Hannulan kirjoitukset P.E:n asemasta, sodasta yms. herätä hänessä vastustusta ottaen huomioon, että Hannulaan suhtaudutaan henkisissä liikkeissäkin usein aika karsaasti. Päinvastoin, P.E:n asema oli Martalle mitä luonnollisin asia, ja yhdessä sotakysymyksen perinpohjaisen selvittelyn ja monien muiden opetusten kanssa koko kristosofinen elämänymmärrys oli mahtava tuki Martalle hänen omassa työssään. Sotakysymys oli tärkeä siksikin, että Martta oli avioliittonsa aikana saanut nähdä ja kokea omasta miehestään, mitä kaikkea sodan kauheudet saattavat ihmislielulle tehdä. Ei siis ole ihme, että Martta jo tuolloin oli ehdoton sodan vastustaja. Pekka Ervastin okkultisen aseman suhteen on mielenkiintoinen seikka Martan mietiskelyissään saavuttamat päätelmät, että Isänkin täytyy ilmetä näkyvään maailmaan, koska Poikakin eli Jeesus Kristus oli tullut. Ja Martta ajatteli, että jos eivät muut tästä asiasta puhu, niin hänen ainakin täytyy siitä puhua. Näin ollen voi helposti ymmärtää, että esim. kirjan *Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta* sisältämät tiedot eivät olisi voineet löytää Marttaa otollisempaa maa-perää.

Kolmas Martalle itselleen tärkeä oivallus liittyy Jeesuksen väitettyyn huudahdukseen ristillä: "Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?" Martan mielestä tässä täytyi olla erehdys, sillä kuinka Jumala voisi hyljätä ihmisen, jonka oli tunnustanut po-jakseen ja joka elämässään toteutti ja opetti Jumalan eli Elämän lakia? Ja toisaalta, kuinka ihminen, joka joutuu kärsimään aat-

teensa tähden, ja vielä niin suuri ihminen kuin Jeesus, voisi ajatella Jumalan hänet hyljänneen? Päinvastoin, nythän Jeesus saattoi kirkastaa Jumalaansa ja aatettaan omalla uhrautumisellaan, kuten ovat kaikkien aikojen todelliset marttyyrit tehneet. Tähän päättelyynsä Martta saikin myöhemmin vahvistuksen P.E:n *Suuret uskonnot* -kirjasta. Kaikki kolme näkemystä syntyivät kuitenkin ennen tutustumista teosofis-kristosofiseen elämänymmärrykseen.

Näihin aikoihin liittyy seuraavanlainen kokemus:

Kun Martta oli juuri tullut kotiin yövuorosta ja oli nukahtamaisillaan, hän irtosi ruumiistaan ja huomasi tulleen Himalajalle. Martta kertoo huomioineensa, kuinka kauniita lumihuipuiset vuoret olivat. Vastassa oli viisi Mestaria, joista yksi sanoi lähtevänsä mukaan ja viipyvänsä kaksi vuotta. Vaikeita aikoja oli tulossa ja Martta oli rasittunut; hän tarvitsi apua.

Martta siis liittyi mukaan kristosofisen liikkeen opiskelutyöhön ollen mukana myös esitelmissä ja vuodesta -75 kesäkurseilla Jyväskylässä. Koko ajan hän luonnollisesti jatkoi omaa 60-luvun lopulla alkanutta työtään eli otti kotonaan vastaan henkistä apua tarvitsevia ihmisiä. Entä miten tuota auttamistyötä voisi kuvailla? Tietysti siinä oli useita puolia: kävijä sai voimaa, neuvoja, kuinka selvitä vaikeista elämäntilanteista, ja hän tunsi, että hänestä välitettiin aidosti. Martta onkin vuosien mittaan teroittanut jatkuvasti mieliimme, kuinka jokainen ihminen on kallisarvoinen. Mutta työn ydintä voi mielestäni hyvin kuvata yhdellä lauseella: se oli asiakkaan moraalisen tietoisuuden ja vastuuntunnon herättämistä. Tämä siksi, että saatu voima käytettynä vain itsekkäisiin ja persoonallisiin tarpeisiin on alku uuden karman luomiselle ja sitä tietä uusille vaikeuksille. Elämän vakavampi puoli, jota Isän voimavuodatus vielä vahvistaa, näyttäytyy tässä selvästi. Ihminen ei voi pitkiä aikoja vain ottaa vastaan henkistä voimaa ja tietoa ja pysyä ikäänkuin paikallaan, vaan auttamatta hän alkaa vahvistua joko ihmisyydessä tai itsekkyydessä. Siksi on tärkeää tiedostaa oma vastuunsa kaikesta avusta, jota Elämä antaa sekä esim. kyvyistä ja lahjois-

ta, joita omistaa, niin ettei huolimattomuuttaan tekisi niistä itselleen henkisen kuoleman kuoppaa.

— — —

70-luvun puolivälin tienoilla ja jo aiemminkin alkoi Martan ympärille kerääntyä ihmisiä kiinteämpään oppisuhteeseen omaksuen myös kristosofisen elämänymmärryksen. Heille, eli siis meille, Martta uhrasi paljon aikaansa ja rakkauttaan, jotta käsityksemme kristosofiasta syvenisi, niin että jaksaisimme pysyä aatteelle uskollisina vaikeinakin hetkinä. Kuka tahansa, joka on saanut läheltä seurata Martan työskentelyä, ymmärtää, kuinka uskomattoman vaikeaa on luotsata erilaisilla luonteilla ja temperamentteilla varustettuja yksilöitä vuorisäärän hengen suuntaan. Toisia täytyy hillitä, jotteivät etenisi liian innokkaasti ja väsyisi kesken kaiken, toisia täytyy rohkaista ja innostaa. Joillekin täytyy käyttää tomerampaa kieltä, toisille taas puhua varovasti, etteivät säikähdä jne., aina tarkasti kunkin yksilön mukaan. Sellainen työ vaatii tarkkaa ihmistuntemusta. Täytyy osata nähdä toisen ajatus-, tunne ja myös tottumusluonnetta sekä koskettaa hänen kuolematonta minuuttaan, ikäänkuin herätellä sitä toimintaan. Martan työ tässä mielessä on kuin liikkuamista sielujen viidakossa, sillä meillä kaikilla hänen vaikutuspiirissään olevilla ihmisillä on omat ominaisuutemme ja omat omituisuutemme, joista monet vievät omistajansa ulos veljespiiristä, ellei hän itse havahdu ja tee käännöstä. Eikä Martankaan kaltainen taitava auttaja voi sitä lopulta estää, ellei ihminen itse tahdo, sillä ratkaisut tekee jokainen aina itse.

Otetaan pari esimerkkiä. Jos ihminen on kovin herkästi ja voimakkaasti innostuva ja liian harkitsemattomasti tuo julki rakkautensa opettajaansa ja maailmaa kohtaan, jolloin vielä puuttuu vahvuutta kestää vastustavia voimia, joita samalla tulee herättäneeksi, on vaara heti tarjolla. Sama innostus voi käänntyä syytökseksi, jopa vihaksi opettajaa kohtaan, kun pyrkijä ei jaksakaan voittaa itse vastaan nostattamiaan karmaansa kuuluvia

vaikeuksia. Nöyryydellä ja kärsivällisyydellä hän ne opettajan-
sa avulla voittaisi, mutta jos näin ei tapahdu, on seurauksena
loittoneminen yhteisestä työstä.

Toisessa tapauksessa voisi ajatella katkeruuden ja kyynisyyden
siementä, jonka pyrkijä antaa sielussaan itää ja kasvaa kai-
kessa hiljaisuudessa. Jos tätä taipumusta ei saa nujerrettua, vie
se sisäiseen kapinaan ja ehkä halveksuntaankin opettajaa ja
pyrkijätovereita kohtaan loitontaen ihmisen veljespiiristä, jos ei
heti ulkonaisesti niin ainakin sisäisesti. Nämä vain esimerkkei-
nä niistä psykologisista ongelmista, jotka aina seuraavat henki-
sen pyrkimyksen kintereillä.

Niinpä siis myös me, Martan ympärille muodostunut joukko
ystäviä, aloimme 70-luvun puolivälin tienoilla osallistua kris-
tosofisen liikkeen toimintaan. Kävimme esitelmissä ja opiske-
lussa niillä paikkakunnilla, missä kukin silloin asui sekä Jyväskylän
kesäkursseilla vuosittain. Kesäkursseilla suoritimme
esiintymisiäkin: jotkut lausuiivat runoja ja yhdessä lauloimme
Martan lauluja.

Mutta yhteistyö kristosofien kanssa ja liittyminen heihin ei
lähtenytkään etenemään sillä tavalla kuin olisi ollut toivottavaa
ja ihanteellista ja kuten olisi ollut tarkoitettu Elämän puolelta.
Kristosofisen liikkeen keskuudessa alkoi esiintyä epäluuloa ja
syrjäkarein asettumista Marttaa kohtaan. Hänen pelättiin vie-
vän kristosofista liikettä tarkemmin määrittelemättömään "ast-
raaliseen" suuntaan, ja hänen pelättiin myös tavoittelevan "val-
taa" liikkeessä. Puoleksi leikin päiten olen joskus ajatellut, että
parasta mitä kristosofiselle liikkeelle olisi silloin voinut tapah-
tua, olisi nimenomaan ollut, jos Martalle olisi tuota "valtaa" to-
della luovutettu, eli olisi kuunneltu häntä ja käytetty myönteis-
essä mielessä hyväksi hänen henkistä ja moraalista asiantun-
temustaan. Sillä, jos kuka niin Martta olisi ollut pätevin luot-
saamaan liikettä entistä tiiviimmin P.E:n ja J.R.H:n linjoille,
jossa perheenomainen veljeys ja rakkaus yhtyvät luovaan ja
tarmokkaaseen työhön ehjässä sopusoinnussa. Mutta Marttaa ei
luonnollisestikaan kuunneltu, seuraamisesta puhumattakaan.

Väärinkäsitysten välttämiseksi on sanottava, ettei Martta tietenkään valtaa tavoitellut; hän vain tarjosi apuaan tahtoen toimia liikkeessä, jonka aatteellinen perusta oli sama kuin hänellä itsellään eli teosofis-kristosofinen elämänyymmärrys.

Onneksi kokemamme vastustus ei voinut lannistaa sitä tuumaa, joka mielessämme alkoi noina vuosina kyteä. Kyse oli veljeskotihankkeesta eli asumisesta ja toimimisesta suurperheessä, saman katon alla yhteistaloudessa. Ajatus oli Martalla ollut mielessä jo useita vuosia, mutta nyt oli ilmaantunut muitakin, jotka olivat valmiit yrittämään. Kun tästä asiasta puhuimme kristosofiveljille, herätti se outoja reaktioita. Sen sijaan, että olisimme saaneet kannustusta ja ehkä ohjaustakin kokeneemmilta veljiltä, herätti hankkeemme epäilystä, jopa kehoitettiin meitä lähtemään opiskelemaan ammattia varten, menemään naimisiin jne. eli takertumaan tiukemmin ns. kolminaismaailman elämään, josta Mestareiden mukaan juuri tulisi osata luopua. Vedottiin esim. siihen, että karmalliset velvollisuudet on ensin suoritettava loppuun, mikä tietysti sinänsä on aivan oikein sanottu. Mutta tätä asiaa sietää kyllä vähän tutkia. Suurin osa meistä, jotka olimme yhteisöön lähdessä, oli nuoria eli vailla sitoumuksia, lukuunottamatta osalla olleita opintolainoja. Olisiko meidän nyt pitänyt hajaantua maailmaan vastoin mestareiden neuvoja vartavasten hankkimaan noita karmallisia siteitä, joita olisimme sitten saaneet hoidella vuosia ja vuosikymmeniä — ei varmasti. Tietysti on olemassa todellisia karmallisia velvoitteita, jotka on hoidettava, ja esimerkkinä niistä P.E. mainitsee perheen huoltamisen ja velat, mutta jos niiden puitteissa voi hengelle uhrata aikaa ja voimia, niin kyllä se kannattaa tehdä, ja meidän kohdallamme eivät esim. mainitut opintovelat olleet esteenä yhteisöryityksellemme. Sitten on toinen asia, että karmallisina velkoina voidaan erehtyä pitämään asioita, jotka eivät siihen ryhmään varsinaisesti kuulu. Voidaan esim. luulla, että kun on kerran ottanut vastaan jonkin maallisen työpaikan tai muun vastaavan tehtävän, on siinä sitten oltava eläkkeelle tai kuolemaan saakka. Tämä on käsittääkseni erehdys, sillä ihminen on

ennenkaikkea henkiolento, eikä esim. työsopimus ole lupaus Jumalalle vaan työnantajalle, jossa sitoudutaan johonkin joko määrääjäksi tai toistaiseksi. Tällaisen sitoumuksen voi irtisanoa, kun se tapahtuu vastuullisesti, harkiten ja Elämä lakia noudattaen.

Nämä kokemukset ovat hyvin opettavaisia niin meille kuin uusillekin pyrkijöille, sillä entä jos olisimme silloin kriittisinä alkuaikoina kuunnelleet kehoitusta hajaantua maailmaan, olisiko ihmisyyden tunnustajia edes olemassa? Ja jos ei olisi, kuka kantaisi siitä vastuun?

Tietysti vanhemmat veljet kokeneempina tiesivät, että yritys, johon olimme ryhtymässä, olisi vaikea, kuten kaikki henkiset yritykset ovat, ja tahtoivat meitä suojella, mutta silti on vedettävä johtopäätös, että se taho, josta aloittelevina nuorina pyrkijöinä odotimme myötämieltä, muodostuikin enemmän kiusaajan ääneksi, joka oli voitettava. Samaan hengenvetoon on toki sanottava, että myös todella lämmintä myötämielisyyttä ja ymmärtämystä saimme osaksemme, ja tässä yhteydessä on ennen kaikkea mainittava jo P.E:n ajalla työssä mukana ollut Alma Allinniemi, tukenaan ns. Helsingin kristosofitytöt, mutta hänellä ei siltikään ollut takanaan riittävää tukea ja sitä kunnioitusta, joka olisi kuulunut liikkeen henkisesti kokeneimmalle veljelle, vaan liikkeen käytännöllinen johto ja voimat olivat muissa käsissä.

Tähän on mainittava, että Martta alusta saakka tunsikin suurta kunnioitusta Alma Allinniemeä kohtaan. Martta näki hänessä kokeneen pyrkijän, tosi israeliitan, joka syvästi oli ymmärtänyt kristosofisen sanoman ja palveli sitä uskollisesti koko elämänsä.

Eräs syy, jonka nojalla kristosofisessa liikkeessä ilmennyttä asennetta Marttaa ja meitä muita kohtaan voi yrittää ymmärtää, on, että henkisen liikkeen lähellä on joskus ihmisiä, jotka eivät ole varsinaisesta aatteesta syvemmin kiinnostuneita, vaan heillä on muita, persoonallisia motiiveja pysytellä jollain lailla mukana liikkeen ympäröissä. Ja on luonnollista, että liikkeessä vakavasti toimivat jäsenet ovat hereillä suojellakseen työtä ja pi-

tääkseen sen oikeilla raiteilla. Tämä on oikea periaate, jos se toteutetaan vuorisäärän eli rakkauden hengessä. Mutta mitä tulee suhtautumiseen meihin, tuonkaltainen menettely ei ollut aivan paikallaan, sillä huolimatta kaikesta tietämättömydestämme ja kasvamattomuudestamme sekä itsekkyydestämme, jota tuskin olimme vielä edes yrittäneet vakavasti voittaa, oli aatteellinen innostuksemme vilpittömyyttä laatua ja täynnä halua yrittää. Ehkä innostuksemme oli liian kiivasta, nuoria kun monet olimme, mutta missään tapauksessa ei tarkoituksemme ollut toimia aatetta madalluttavasti — päinvastoin. Ja kun puhutaan meistä, on Martta tietysti aivan oma lukunsa. Hän ei ollut aloittelija, vaan jo itsenäisesti toimiva henkinen työntekijä, joka oli saanut Mestariltaan tehtävän ja suoritti sitä kaikella tarmollaan. Olimme lisäksi mukana kaikkiaan viisillä kesäkursseilla, joten innostuksemme ei ollut aivan hetkellistä laatua. Niinpä on sanottava, että tältäkin kannalta ajatellen kristosofisessa liikkeessä ilmennyt menettely ei ole perusteltavissa.

No niin, edelläkerrotut kokemukset kristosofisessa liikkeessä saattavat kuullostaa anteeksiantamattoman mielen laatimalla syytekirjelmältä. Siitä ei kuitenkaan ole ollenkaan kysymys. Tarkoitus on vain koettaa valottaa tulevien tapahtumien taustaa ja, mikä tärkeintä, oppia historiasta. Tulee joskus aika, ettei meilläkään enää ole viisasta opettajaa keskellämme. Osaameko silloin itse välttää samat karikot, joille Suomen teosofisessa liikkeessä on jo liian monta kertaa ajettu. Osaameko kohdella ihmisen ihmisenä, kunnioittaa kaikissa veljissämme Jumalan poikaa ja samalla aina erottaa henget ja inspiraatiot niin itsessämme kuin ulkopuolellamme? Hyvin on sanottu: historia on oppimista varten.

— — —

Vähitellen sitten yhteisösuunnitelmat tiivistyivät. Vuosi 1977 oli jollain tavoin kulminaatiovuosi. Kesäkursien aikana tapahtui erikoisia asioita. Jyväskylän harjulla käveli Marttaa ja eräitä muita veljiä vastaan berberitakkinen mies, jonka silmistä

tuntui lähtevän tulta. Erään toisen kerran punaisella sateenvarjolla varustettu mies hävisi näkyvistä kuin maan nielemänä, melkeinpä eräiden veljien silmien edessä, jne. Elimme ihmeellisissä tunnelmissa. Varkaudessa tapahtui myöhemmin syksyllä joitain samantapaisia kohtaamisia.

Oma lukunsa valmistustyössä olivat Martan ja allekirjoittaneen tekemät kaksi Kreikan matkaa, syksyllä -77 Rhodokselle ja keväällä -78 Kreetalle. Ensimmäinen matka oli eräänlaista kohotettua tilaa, joka vahvisti tulevia aikoja varten ja jälkimmäinen antoi viitteitä odotettavista ruumiillisistakin kivuista, joita Martan ja muidenkin työhön tulisi kuulumaan.

Varsinainen liikkeellelähtö yhteisen asuinpaikan löytämiseksi tapahtui tammikuun 12. päivänä 1978. Silloin Erkki Saarilehto soitti Heinlammilta Martalle kysyen, tahtoisiko tämä lähteä tulevan yhteisön vetäjäksi. Martta suostui, ja niin käynnistettiin käytännön toimet. Tuon päivän taivaanmerkkejä Varkauden yllä on vaikea unohtaa. Oli jonkin verran pakkasta ja taivaasta tasan puolet oli kirkkaan sininen ja toinen puoli valkoisen pilven peitossa. Jako säilyi samanlaisena koko päivän; illan lähetessä pilvipeite sitten hitaasti valtasi taivaankannen.

Uuden kodin etsiminen aloitettiin siten, että Erkki Saarilehto ja Pekka Peltola lähettivät kyselykirjeen Itä-Suomen kuntiin, löytyisikö niiltä sopivia tiloja, esim. vanhaa koulua yhteisön käyttöön. Joitakin vastauksia tuli, ja pojat kiersivät rakennuksia katsastamassa. Kevään ja kesän mittaan alkoi näyttää siltä, että Kaavin Ahosenniemi olisi sopivin paikka meille. Teimme kuitenkin kesällä suuremmalla joukolla tutustumismatkan Tuupovaaran Öllölän vanhainkotiin ja muutamaan muuhunkin paikkaan.

Koska oli kysymyksessä henkinen yritys ja uudelleen elämänmuotoon siirtyminen, eivät vaikeudet rajoittuneet ihmisten kritiikkiin tai asuinpaikan löytymiseen. Vakavin vastustus tuli näkymättömän, pimeän maailman taholta, joka ei soisi minikään hyvän yrityksen onnistuvan tai edes alkavan. Kriittisin hetki sattui kesäkuun 27. päivän vastaisena yönä. Jesuiittavoi-

mat tekivät rynnistyksen Marttaa vastaan ja kuolema tuntui valtaavan ruumiin. Martta näki usean Mestarin olevan läsnä ja kehottavan häntä ponnistamaan, sillä hänen itsensä täytyi suorittaa työ ja viedä asia läpi. Ja niin kävi, että elämänvoimat säilyivät sydämessä ja levisivät siitä vähitellen muuhun ruumiiseen. Elämä oli voittanut kuoleman. Aamulla sitten Matti Kolehmainen soitti kertoen asian olevan selvä Kaavin kunnan kanssa. Vuokrasopimus Ahosenniemen koulusta allekirjoitettiin seuraavana torstaina, Pekan päivänä.

Vaikka uusi koti oli nyt saatu, oli Martalla edessä monta vaikeaa hetkeä, joihin vastuu yrityksestä tuntui raskaana taakkana ja masennuksen voimat koettivat vallata mielen, sisäsihän koko homma niin monta epävarmuustekijää. Voi sanoa, että kaikki me, jotka Martan mukaan lähdimme, olimme epävarmuustekijöitä. Millainen karma kullakin olisi, jaksaisimmeko voittaa karmamme ja pysyä mukana? Millaisiin kiusauksiin lankeaisimme ja osaisimmeko niistä nousta? Oppisimmeko ymmärtämään, että henki oli asetettava etusijalle, niin että kaikki muu seuraisi vähemmällä puuhalla? jne. Kaikkia näitä asioita Martta joutui miettimään ja niihin sisäisesti valmistautumaan. Perääntyä yrityksestä hän ei voinut eikä tahtonut, sillä Mestareilta oli tullut käsky: oli ryhdyttävä ryhmää muodostamaan, ja sitä ääntä Martta oli aina totellut ja tulisi tottelemaan.

Näissä tunnelmissa kesä kului ja viimein saapui elokuun 1. päivä, jolloin vuokrasopimus astui voimaan ja ensimmäiset veljet muuttivat asumaan Ahosenniemen entiselle kansakoululle. Uuden kodin juhlalliset avajaiset vietettiin 2.9.1978 Mukana oli väkeä talon täydeltä, mm. kristosofiveljiä Varkaudesta, Kuopiosta ja Helsingistä. Lopullisesti Martta muutti Ahoseniemelle 12.9.1978, ja me siellä asuvat muodostimme Kaavin kristosofiryhmän, sillä kuuluimme silloin vielä kristosofeihin.

Ahoseniemellä sitten käynnistyi säännöllinen temppeilyö. Joka ilta kokoonnuimme yhteen, Martta luki jotain kristosofista kirjaa ja puhui. Päivisin hänen aikansa kului taloustöissä kuten perheenäideillä yleensä. Tämä perhe oli vain tavallista suurem-

pi, muistaakseni meitä oli 17 henkeä. Jo ensimmäiseen talveen sisältyi monenlaisia vaikeitakin oppiläksyjä ja tapahtumia. Alkuvuodesta -79 aloitettiin "Aseeton Suomi" -näyttelytoiminta, ja talven mittaan julkaistiin ensimmäinen vihkonen, *Löytömaan Sanoma*. Eräs yleisimmistä pohdinnan ja keskustelunaiheista oli kuitenkin olemisemme kristosofisen liikkeen yhteydessä, sillä suhteet sinnepäin eivät olleet kovin valoisat. Tässä ei ollut kysymys ihmisten suhteista toisiinsa, sillä Martta silloin kuten aina painotti, kuinka tärkeää on kunnioittaa ja suojella jokaista ihmistä ihmisenä ja veljenä. Kyse oli siitä sielullisesta voimatodellisuudesta, joka on jokaisen ihmisen ja liikkeen takana, ja tämä voimatodellisuus vaikutti painostavasti Martan terveydentilaan ja koko ryhmän ilmapiiriin. On vielä sanottava, ettei meistäkään, Martan oppityöistä ja -pojista, paljon apua ollut. Ei ollut syvempää ymmärrystä voimien käyttäytymisestä ja siitä, kuinka niiden kanssa tulisi menetellä. Päinvastoin, olimme osaltamme lisätaakkana omine karmallisine heikkouksinemme, joita itsekunkin sielusta vastaan nousi. Se pääoma, jota meillä oli, oli innostus ja vilpittömyys, ja sillä sekä tietysti Mestarin avulla pärjättiin niinkuin pärjättiin ja Marttakin jaksoi eteenpäin. Suhteestamme kristosofiseen liikkeeseen täytyi siis usein keskustella, ja siitä Martta paljon puhui. Se oli välttämätöntä, jotta ryhmämme tajunnan taivas niinsanoakseni pysyisi selkeänä ja oppisimme vähitellen ymmärtämään, mitä ajatusten ja sielunvoimien salatussa maailmassa tapahtui. Oli myös opittava syvemmin tajuamaan, mikä tehtävä meillä ryhmänä oli.

— — —

Näin jälkeenpäin ja noita aikoja muistella ei ole vaikeaa ymmärtää, miksi J.R. Hannula niin monessa Pohjolan Valon numerossa kirjoittaa, kuinka Ruusu-Ristissä ei ymmärretty P.E:n okkultista asemaa ja että oli vakava virhe erotta J.R.H. kannattajineen järjestöstä. Tällaisella jatkuvalla totuuden esilläpitämisellä oli tarkoitus luoda, kuinka sanoisi, hengitystilaa

vasta alkaneelle kristosofisen liikkeen työlle, ettei se sammuisi alkuunsa ja että veljet jaksaisivat syventyä uuden kulttuurin ydinkysymykseen, P.E:n henkiseen asemaan, sillä tästä eteenpäin tulisi kaikki henkinen toiminta ja elämä yleensä tapahtumaan niissä uusissa puitteissa ja olosuhteissa, joita Isän voimavuodatus sai aikaan. Ja ainahan oli myös mahdollista, että RR:ssä tapahtuisi jonkinlaista heräämistä tapahtuneen suhteen.

— — —

Tuli sitten kesä 1979, ja 21.6. temppeli-illassa tapahtui, että Martta huudahti yhtäkkiä: "Pekka." Hän kertoi näkevänsä Pekka Ervastin kullanhoitoisessa hahmossaan; P.E:n kasvot olivat kuin elävää kultaa. Tapausta oli edeltänyt useamman päivän vaikea ja ahdistava jakso. Kesäkurssit olivat tulossa, ja niihin osallistumalla oli tarkoitus vielä kerran katsoa, oliko keskinäinen harmonia löydettävissä ja jos ei, niin oli keksittävä jotain muta. Ja niinhän sitten kävi, etteivät kesäkurssit tuoneet muutosta tilanteeseen.

Kesäkuun aikana aloimme myös etsiä Martalle ja muutamalle muulle veljelle uutta asuinpaikkaa, sillä ryhmämme kehitykselle oli tärkeää, että Martta vetäytyisi joksikin aikaa pois sen keskeltä. Elokuun 11. päivänä Martta sitten muutti joidenkin veljien kanssa Hammaslahteen. Tuleva talvi muodostui muutosten ajaksi. Talven mittaan kävi ilmi, ettei ollut mahdollista jatkaa yhdessä kristosofien kanssa, koska kaikki henkiset voimavarat olisivat kuluneet turhaan vastakkain asetteluun. Uudelle rekisteröimättömälle liikkeelle valittiin nimi Ihmissyyden tunnustajat ja 10.5.1980 kokoontui Ahosenniemen veljiä eri puolilta Suomea. Silloin lopullisesti päätettiin omien kesäkurssien järjestämisestä saman vuoden kesäkuussa. Voi sanoa, että kesäkurssit olivat sitten viimeinen sinetti sille, että uusi henkinen liike oli syntynyt.

— — —

Jos rohkenee lausua jotain yleistä arviota Martan tähänastisesta työstä, voi hyvin sanoa, että siinä totuudellisuuden ohella ilmenevät Pojan ja Isän uskonnon tunnusmerkit: kärsimyksen vapaaehtoinen kantaminen voittavassa rakkaudessa ja ykseystajunta. Koko se henkinen koulutus, jonka hän on läpikäynyt sekä Varkauden aikana suorittamansa työ on vaativuudestaan huolimatta ollut vain valmistusta nykyistä työvaihetta ajatellen. Martan aloittama yritys on mullistava ja tulevaisuuteen suuntaa antava. Se on sisäisessä kantavuudessaan ja aloitteellisuudessaan mielestäni verrattavissa H.P. Blavatskyn ja J.R. Hannulan tekemiin yrityksiin. Siinä on asetettu tavoitteeksi elää perheenomaista veljeyselämää yhteistaloudessa perustana teosofis-kristosofinen elämänymmärrys, ja tällä hetkellä, 1996, suurimman yhteisön Väinölän, jossa myös Martta asuu, jäsenluku on yli 30. Olemme ymmärtäneet, että veljeskodit ovat tulevaisuuden muoto tehdä teosofis-kristosofista työtä. Niissä on mahdollista yhdistää kasvatusta ja valistustyötä veljeyden opetteluun ihanteellisella tavalla. Kannustusta ja samalla velvoitusta tällaisille hankkeille antavat P.E:n sanat *Eväitä matkalle* -kirjassa s. 41, ettei teosofia madame Blavatskyn hengen mukaan ole niinkään saarnattava veljeysaate, vaan elettävää veljeyselämää, sekä huomautus vuoden 1933 kesäkurseilla: "En näe enää mitään keinoa millä voidaan ihmiskuntaa auttaa ja asiaamme palvella, kuin että ruusuristolaiset ryhmittäytyvät asumaan yhdessä."¹

Ihmisyyden tunnustajat koettavat siis toteuttaa veljeyttä veljeskodeissa, opiskeluryhmissä tai muuten tukien yhteisiä ponnistuksia. Aina on kuitenkin muistettava, että niin ihanteellinen työmuoto kuin veljeskoti onkin, on se sellaisenaan vain muoto ja siksi jää, jos sitä ei elähdytä ryhmän jäsenten totuudenrakkaus ja todellinen veljeys. Toisin sanoen yhteisössä asuminen ei sinänsä tee kenestäkään Mestarin työtä palvelevaa veljeä; jokaisen on itse tehtävä sisäiset ratkaisut ja muutostyö omassa sydä-

¹ Kesäkurssit -45, s. 11.

messään. Toisaalta taas yhteisön ulkopuolella asuen voi ihminen oivaltaa veljeyden ihanteen ja toteuttaa sitä vaikka kuinka perinpohjaisesti, jos hänellä vain on kykyä ja tahtoa. Henki on siis aina tärkein, mutta jos henki on oikea, silloin muotokin voi hienosti palvella.

Mieltä ilahduttaa, että muuallakin Suomen teosofisessa liikkeessä on yhteisöhankkeita ja toimivia yhteisöjä, joista on huomattavin neljän ns. Helsingin tytön kristosofiryhmä, joka on toiminut jo useita vuosikymmeniä. Ne ovat kaikki kuin airueita tulevaisuuden veljellisemmästä kulttuurista. Veljeskotiyrityksille olisikin tällä hetkellä hyvät edistymismahdollisuudet, onhan nyt käytettävissä Martan verraton asiantuntemus.

Periaatteet, jotka Ihmisyyden tunnustajat ovat valinneet, ovat valoisat. Niihin mm. kuuluu veljellinen kunnioitus muita Suomen teosofisen liikkeen haarautumia kohtaan ja kaikkea sitä hyvää työtä kohtaan, jota niissä tehdään. Jos jossain asiakysymyksessä olemme eri kannalla kuin veljet toisissa liikkeissä, olemme koettaneet kantaamme perustellen valaista, mutta ei repivässä, vaan rakentavassa hengessä. Niinikään periaatteisiimme kuuluu voimiemme mukaan edistää teosofis-kristosofisen elämänymmärryksen tunnetuksitekemistä ja tukea aikamme syvällisimmän henkisen työntekijän työtä. Suokoon Elämä meille nöyryyttä ja ymmärrystä jatkaa valitsemallamme tiellä.